

Balanç i conclusions de la VIII Jornada

EUSEBI COROMINA i JOSEP M. MESTRES
Coordinadors de la Jornada

El dia 13 de maig de 2010 se celebrà la VIII Jornada de la SCATERM a la masia de la Torre dels Frares de la Universitat de Vic, organitzada conjuntament per la Facultat de Ciències Humanes, Traducció i Documentació d'aquesta universitat i la Societat Catalana de Terminologia, filial de l'Institut d'Estudis Catalans, que comptà amb una cinquantena d'assistents.

Amb el títol de «Terminologia, neologia i traducció», es van desenvolupar en dues sessions un seguit de reflexions al voltant dels mecanismes de formació de paraules noves en els àmbits d'especialitat i la transcendència d'aquests mecanismes en la traducció científicotècnica.

En la primera ponència, Rosa Estopà, professora de la Universitat Pompeu Fabra, va tractar de la neologia especialitzada des de dos punts de vista: d'una banda, la neologia primària, creada pels especialistes, generalment sense una preparació terminològica prèvia, com a necessitat designativa en un acte natural i voluntari de comunicació; i, de l'altra, la neologia secundària en els intercanvis entre dues o més llengües, en la qual els neologismes són induïts i influïts pels neologismes d'origen.

En les comunicacions corresponents a aquesta primera ponència, M. Amor Montané, del grup de recerca IULATERM, exposà el seu estudi sobre la implantació de termes normalitzats, a partir de l'anàlisi de vint-i-vuit termes de l'àrea de la informàtica i les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC), que li ha permès de concloure, provisionalment, que els termes que són manlleus i els que són monolèxics tenen més probabilitat d'ésser acceptats i utilitzats pels professionals i usuaris de l'àmbit. D'altra banda, Josep M. Mestres, membre de la SCATERM i cap del Servei de Correcció Lingüística de l'IEC, a la vista de les mancances actuals en el coneixement i el domini de la terminologia i de la pràctica tipogràfica que es pot observar fàcilment en les obres publicades durant els darrers anys, presentà el pro-

jecte de redacció d'un manual bàsic de tipografia que vol dur a terme juntament amb la professora Esther Monzó, de la Universitat Jaume I, de Castelló, amb la triple finalitat de preservar la terminologia i la fraseologia pròpies de la tipografia tradicional i l'actual, de mostrar l'equivalència més adequada de cada terme i expressió en sis altres llengües properes culturalment, i de coadjuvar a la formació dels professionals que tenen com a àmbit de treball la confecció i l'edició de textos escrits. En tercer lloc, Elisabet Casademont i Marta Sabater van exposar el procés de traducció de normes a partir de la norma UNE de traducció que és a punt de publicar en català el TERMCAT; perquè siguin de qualitat, qui tradueix aquests textos ha de tenir també competència lingüística i textual, en la recerca terminològica i en coneixements culturals. Paral·lelament, també ha de disposar d'una persona que en faci la revisió des del punt de vista de l'especialitat; en el cas del TERMCAT, hi intervé, a més, el Consell Supervisor.

En la segona ponència, Carles Castellanos, de la Universitat Autònoma de Barcelona, desenvolupà, amb una gran profusió d'exemples i de referències bibliogràfiques comentades, els conceptes de *neologia* i *traducció* dins els processos d'estandardització de les llengües, especialment en el cas de llengües minoritzades. També posà en relleu la necessitat de considerar els condicionaments sociolingüístics, tant en la traducció com en la neologia, de tal manera que es podria afirmar que les tècniques traductives i terminològiques comporten consideracions sociolingüístiques fonamentades en l'estandardització, com ara l'*autocentrament*, que implica trobar solucions independents de les de la llengua dominant.

En les comunicacions corresponents a aquesta segona ponència, Mireia Calvet, de la Universitat de Barcelona, va aplicar algunes assumpcions teòriques i bàsiques de l'estudi de les tradicions discursives de cada comunitat lingüística i va comparar el grau d'estabilitat d'unitats lèxiques per a la designació de tipus i/o models de sabates en català amb el que els equivalents corresponents han assolit en espanyol, alemany i anglès, idiomes que compten amb una xarxa de sèries textuales prou ben consolidades, amb un accent especial en els neologismes funcionals. Per la seva banda, Eusebi Coromina, de la Universitat de Vic, va exposar el resultat del treball de recerca de neologismes que ha dut a terme en l'àmbit del transport aeri, que l'ha portat a establir un repertori neològic descriptiu d'aquesta àrea, compost per noranta-set termes. L'autor ha comprovat que el recurs més emprat en aquest àmbit és la sintagmació, que ha assolit el 76 % del corpus constituït.

Com a conclusió de la Jornada, es va palesar que, sortosament, cada vegada hi ha més estudiosos que s'interessen per la neologia terminològica i la normalització, que de mica en mica es van resolent buits terminològics i que tot això es fa amb un rigor i amb un domini clars de la matèria, cosa de la qual els assistents es van congratular i van considerar també que cal continuar aprofundint en aquesta línia.